

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A födelarizmus.

Debreczen, június 12.

(—s.) Egy bécsi tudósítás szerint a cseh konzervatív nybirtokosok, a centumpárt klubja és a szláv keresztény pártgyesület közös szervezetbe lépnek és közös programként a tartománygyűlések autonomiájának és hatáskörének kibővítését tűzik maguk elé.

Ez nem egyéb, mint a föderalizmus, a mely a politikai szervezeteiben egységes osztrák-birodalom helyébe a széthulló föderalizmus csoportosulását akarja az osztrák tartományoknak Ausztria elnevezés és a Habsburg uralkodás alatt.

Ebben a föderaczióban legtöbbit nyerne a szlávok, ennek kivívása tehát első sorban szláv törekvés, pánszláv föladat.

Minket természetesen nagyon közelről érdekelne a dolog, mivel érdekeink össze vannak fűződve s mivel a föderalisan alakult Ausztriában mindig meg volna a törekvés, hogy Magyarországot is belékeresse a föderalizmusba.

Már pedig ez amellott, hogy Magyarország és a magyar nemzet megsemmisítését jelentené, egyszersmind egyike lenne a legnagyobb történelmi igazságtalanságoknak.

A mi nemzetiségeinknek u. i. annyi joguk sincs faji vagy nemzetiségi önállóságra, mint az osztrák nemzetiségeknek, pedig azoknak sincs sok.

Mégis Csehország valamikor csakugyan cseh királyság volt, de Erdély soha sem volt oláh királyság, a felsővidék soha sem volt Tótország, Délmagyarország nem volt Szerbia, egyszerűen hódító őseink vagy itt találtak és megtörték az idegen néptörödelékeket, vagy pedig később engedték őket megtelepedni és bevándorolni.

Nekünk tehát az Ausztriában mutatkozott föderalis jelenségekkel szemben egyetlen kötelességünk lehet: azokat mindenképen visszautasítani, továbbá pedig őrizkedni attól, hogy azokat a hibákat elkövessük, melyek Ausztriát erre a lejtőre juttatták.

Ausztriában u. i. évtizedek óta elhibázott lanyha nemzetiségi politikát folytattak s mindig egyik nemzetiséget akarták a másik ellenében kijátszani.

Ugyanezt tette annak idején a bécsi kamarilla nálunk is, paktált az erdélyi oláhokkal, ugyszólván felébresztette őket Mária Terézia és II. József alatt s megteremtette nálunk a román kérdést.

Mi azonban, bár sokszor elhanyagoltuk a védekezést, soha egy perczre sem adtuk fel elveinket és jogainkat s pórázon tartjuk és fogjuk tartani mindig a nemzetiségeket; ellenben Ausztriának nyakára nőtt a szlavofil politika úgy, hogy ha még most sem tudnak majd erélyesen segíteni, elvérzik tőle menthetlenül.

A nyelvrendeletek kibocsátása és visszavonása volt a koronája az osztrák kormányok által folytatott gyenge és lelkiismeretlen nemzetiségi politikának, mert az adott engedmény bármennyire visszavonják is, jogot és precedenst alkot a nemzetiségek számára, melynek elvesztésébe soha belé nem nyugszanak.

Ezt gondolják meg azok, a kik holmi gyengeségre, lanyhaságra és engedékenységre éreznek hajlandóságot, egy lépést sem engedni, mert az egyszer megtett lépést visszacsinálni nem lehet.

Nálunk is, ha nem akarunk Ausztria sorsára jutni, erélyes, higgadt és határozott nemzetiségi politika kell, semmi engedmény, semmi hezitálás, semmi elnézés.

A mikor nemzeti létünk és érdekeinkről van szó akkor — si fractus illabatur orbis . . .

A kereskedelmi miniszterium államtitkárjai. A Kel. Ért. jelenti: Nagy Ferenc egyetemi tanárnak kereskedelmi államtitkárrá való kinevezése már bevégezett tény. A kinevezést a hivatalos lap azonban csak e hónap végén fogja közölni és az új államtitkár július 1-én foglalja el hivatalát. — Nagy Ferenc kinevezésével egyidőben a hivatalos közlöny Csörgheő Gyula államtitkár fölmentését és a szabadalmi hivatal elnökévé való kinevezését fogja közzétenni; Csörgheő utódját, hir szerint, csak az őszszel fogják kinevezni.

Az új büntető novella. Az igazságügyminiszter által az új büntető novella előkészítése végett mára összehívott szaktanácskozmány nem ma, hanem csak holnap, szer-

TÁRCZA

Good save the Queen . . . !

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: ifj. Rácz Lajos.

Jönnék a hírek. Sebesebben szállnak villamszárnyakon, mint a suhanó fecske, komorabbak, mint a viharos éjszaka.

...Johannisburg elesett. Roberts tábornagy halad Pretória főváros felé. Nines, ki utját szegné. A kormány elhagyta Pretóriát. A lakosság menekül. ...Pretóriát Roberts elfoglalta! Krüger elnök a hegyek közé vonul és folytatja a guerilla harcát. ...

Emberfeletti harcokat vívtak eddig, emberfeletti szenvedések várnak reájuk ezután. Tehát guerilla harc a hegyek közt! Uj Thermopylae-k, új Leonidások!

Erdőkben, szakadékok közt lépésről lépésre fognak harcolni; vér áztatja a falombokat és hegyormokat. Vér és könny vegyül a sebesen rohanó patak hullámaiba. ...

Roberts pedig egymásután boesátja ki gögös proklamációit, készíti a pacifikáció további terveit, remélve, hogy mihamar azt sürgönyözheti haza: *Transzváiban minden csöndes!*

És Vilmos császár és Umberto király gratulálnak Viktória királynőnek, hogy harminczötödik háboruja ily szerencsés fordulatot vett.

S fölzendül az ének:

Good save the Queen . . . !

* * *

Pretória kapujánál az utszélen öreg asszony ül. Néha összerezzen, fölállni, tova menni igyekszik; erőtlennül hanyatlik vissza.

Nemrég előkelő urasszony, nagyra-becsült népes család anyja, most: koldus! Családjából elesett valamennyi férfi. Modder-Rivernél, Bloemfonteinnél, Paardebergnél. ... Lesz-e, ki följegyezze nevüket? Lesz-e költő, ki elzengje hőstetteiket?!

A ki meghalt, már boldog. Keserőbb az élők sorsa. ...!

A család nőtagjai menekültek. Készülődött a fenyegetett város népe is. Rémes zürzavar volt az! Akkor történt, hogy az agg urnő elmaradt egyik kis unokájával; az angolok már körülvették a várost. Se' ki, se' bel! És a nagy zürzavarban elvesztette unokáját. Rémműlten futkosott szerte, kézdezetve az utczán tolongókat. ... Ki törődik ilyenkor a más bajával?

Vége az utszélen kimerülve rogyott le. Mellette zajgva, jajgatva kavarog a nép,

mint megzavart méhraj. Révedezve nézi őket, mint tördelik kezüket az asszonyok. ...

Távrolról kürtszó, zene hallik. Egyre közelebb. Szabályos dobbanások, miktől megreszket az anyaföld.

És bevonulnak a győztes angolok. Pereg a dob, harsog a trombita, lobog a zászló, büszke angol zászló.

Ott az utszélen zokogva borul le az öreg asszony. Reszkető kezét ég felé nyujtva suttog: „Isten! Isten! ... Imádság é? Atok é? Vagy mindakettő?!

Gyöngye hangját azonban elnyomja a bevonuló had zaja, a hangos zene:

Good save the Queen . . . !

* * *

Lázás álomban hánykolódik egy angol katona. A szokatlan éghajlat, szokatlan küzdelmek megtörték erejét. Alig pár hónappal előbb, mikor a honi partokon álló népnek örömrivalgása közben hajóra szállottak, még daliás ifju volt. Ma gyöngye vész-ember.

Rémlátások gyötrik. Ujra látja a feje fölött szét pattanó bombákat, a sebesültek eltorzult arcát, az ostromlott vár őrségének undorító táplálékát, mely visszariasztóbb volt, mint az ellenség sortüze. ... Aztán hazaröppen gondolata. London legszennyesebb külvárosában nyomorog családjá. Tamasz nél-

dán kezdődik meg az igazságügyminiszteriumban. Itt említjük meg, hogy Polónyi Géza orsz. képviselő, akit a miniszter szintén meghívott a szaktanácskozási bizottságba, lemondott bizottsági tagságáról s így nem vesz részt a szaktanácskozási bizottságban.

Az osztrák helyzet. Bécsi tudósítónk jelenti: A politikai helyzet még mindig változatlan. Valószínű, hogy a Reichsrath csak a késő ősszel fog egybeülni és a kormány ez idő alatt ismét megkísérli a békei akciókat, mielőtt a 14. §. alapján kibocsátaná a nyelvtörvényeket. A békei akcióval egyidejűleg okvetlenül megváltoztatják a házszabályokat, úgy, hogy ezentúl lehetetlen legyen téve az obstrukció.

A lengyel klub tegnapi értekezletén kommunikát adott ki, melyben azt mondják, hogy szabadkezet biztosítanak maguknak a jövőre nézve és támogatni fognak minden munka óhajító pártot. A párt többi tagja Javorsky politikájával nem mindenben értett egyet, de a vélemények végre is tisztultak.

Prágában tegnap értekezlet volt, melyen Herold dr. ifjú-cseh képviselő is beszélt. Beszédét így fejezte be: A cseh képviselők tegnapelőtt a képviselőházban olyan rendet rendeztek, melynek ütemei szerint fognak ezentúl Ausztriában táncolni.

Mikor a királyi palota épül!

Debreczen, június 12.

(D.) Mondjanak fatalistának, spiritisztának vagy anabaptistának, de azt nem veri ki a fejéből senki, hogy van sors, mely az egyesek, valamint a nemzetek, a népesládok életét igazgatja. Nem veri ki a fejéből senki, hogy a minnek neve van, az van is, mert előbb kellett meglenni a tárgynak és csak azután a névnek.

Mindenütt és mindenben meglátni a sors kezének játékát, csak számot kell vetni az eseményekkel, melyek sok, igen sok esetben szülték az ellenkezőjét annak, amit az emberi tervek és akaratok szerint tulajdonképpen szülniök kellett volna és épen az az ellenkező volt helyes és a tervbe vett cél elérése lett volna helytelen.

kül, védő nélkül. Felesége kidől a nehéz munkából, fia elzúlik esavargók közt, lánya elbukik az élet sikamós, örvényes utain...

Nehéz sóhaj száll el ajakáról, kezével űzi, de el nem űzheti gyótró rémképeit. Mert a valót látja.

Künn pedig győzelmi ünnepeket ülnek nagy pompával az elfoglalt város utcáin.

Diszfelvonulások... Ünnepi beszédek... És zeng az ének:

Good save the Queen...!

* * *

Londonban pedig az érdekelt tőkepénzesek, kik ez egész háborút kierőszakolták, már számolják nyereségüket.

Chamberlain miniszter és családja, kiknek sok százezer font sterlingjük forog azon vállalatokban, melyek e háború hasznait oly igen busásan kiaknázták, millióikat mihamar összeszedhetik. Ezrekért milliókat. Jól fizetett az üzlet!

És a pénz parancsol...

Mert ki merészi Chamberlain-nek az angol parlamentben szemébe vágni azt a nyilvánosan ismert vádat, hogy önző érdekből engedett a pénzsóvárak követelésének, vitte bele az angol népet ez igazságtalan háborúba, pazaroltatott vele tömérdek pénzt és vért, dobott szegényfoltot Anglia szepőtelen ezimere?

Ki kéri számon az ártatlanok eltiprását? Ki meri lerántani a kufárok álarozát?

Senki. Mert aranyuknak és gyémántjuknak fénye káprázatos, szavuk pedig

1848—49-iki legyőztetésünk is a sors kezének intézkedése folytán történt. Nagyon kevesen és nagyon gyengék voltunk még ahhoz, hogy a bekövetkezett német, olasz egységek után meg bírtuk volna akadályozni a szláv és a román egységet és a magyar hegemoniát képesek lettünk volna fentartani: egy birodalom kellett ahhoz! Hanem azért 1848—49-ben raktuk le alapját mai parlamenti alkotmányunk épületének, amely épület egykor arra való lészén, hogy ennek az egész körülöttünk levő keletnek parlamentjét fogadja kebelébe. Azon működünk most nemcsak mi magunk, hanem az itt körülöttünk lefolyó minden politikai esemény, még a csehek is, a nélkül azonban, hogy tudomásuk lenne róla és legkevésbé úgy, hogy akarnák.

Hogy ennek a birodalomnak konszolidációja nem fog végbemenni soha, az olyan bizonyos, mint kétszer kettő négy. Az a konszolidáció csak egy álmokép, egy fából való vaskarika. Hanem igenis, ez a hatalom együtt lesz addig, a míg konszolidálva nem lesz Magyarország, ez a keleti góczpont és Budapest az emporium. Addig-addig zötykölődik, rázódik, köpülődik a politika nagy edényében ez a nemzetiségi vegyi elem, míg végre mindenik megtalálván az ő vegyrokonságát, a szerint fog megalakulni.

És hogy a sors, mely a zászlót viszi, az epochákhoz az embereket is megadja, tanu rá a történelem. Forogtunk már annyi zivatarban, vészben, hogy remegett lábaink alatt a föld; minden oldalról megtámadottan, olykor hitvány fejedelmek alatt és itt vagyunk meg nem törve és megszaparodva, meghatalmasodva és napról-napra izmosodva: ki tagadhatná itt meg a sorsot, a gondviselés kezét és hogy ennek a gondviselésnek célja van!

Most is, mire a Reichsrath kitört, le kellett zajlani a furor hungaricusnak; le kellett csillapodnia fölsustorgó vérünknek s

édes, mint mézbe rejtett méreg s ámitó, mint a sátáné. Elmámoritják, bünbe csalják a józan, derék angol nemzetet...

S ha látják, hogy terveiket siker követi, szenteskedve mondják, igazi kufár arcukat a színlelt hazafiság és lojalitásból szőtt álaroz alá rejtve...

Good save the Queen...!

* * *

És bezárul Transzvál szabad köztársaság története. Győz a tulerő. Az ellenséggel körülvevett guerilla-csapatok kimerülnek. Elcsitul a harezai zaj. Némaság ül szirtekre, erdőkre.

És elborul az igazság napja. Nem adnak már menedéket a hegyek. Elvesznek a jók, jólétben dobzódnak a gonoszok.

Örömnünetet ül az angol udvar. Uralkodók üdvözlik a győzedelmes királynőt. Ő pedig „tudatja Roberts-sel és seregével elismerését és hálás köszönetét”. Csillogó rendjeleket osztanak, mikéntha záporosó hullna.

Azalatt gyászruhát varrnak a boér nők, özvegyek, árvák. Gyászruhát varr sok angol asszony is. Sirnak egyaránt. Győztes, legyőzött...

London népe pedig, a csöcselék tombol, üvöltöz. Rikkancsok árulják ujságaikat a „nagy győzelemről”. És mindenfelé zeng az ének, a dicsőítő ének:

Good save the Queen...!

* * *

Vajjon meghallgatja-e Isten ez óhaj-tást?!

elcsendesednie a mi tepsit kongató, padokat verő hazafiságunknak, hogy a redőtlen tükörre simul politika tengerének felszínén, a legbiztosabb kezű államférfiak egyike kormányozza országunk hajóját.

A bécsi Reichsrath bezárásának baljós-latu vészmadara hiába visit az osztrák és cseh lapokban, hiába jósolnak a szláv sirályok fergetéget, mert ha bár kékes aczállal páncélozott is a láthatár s a fehér szárnyu sirályok rerege kísértetiesen csapkodja a a tenger fodrát, hajónk nyugodtan szeli a hullámokat s kerekai szórják a gyöngyöt a jöreménységnek szivárvánnyal koszoruzott partja felé.

Még csak meg se döbbenünk, arcunk egyetlen izomszála se rándul meg. A szombati pénzügyi bizottság ülésén hozzá intézett kérdésekre, melyek a Reichsrath bezárását illették, a miniszterelnök idegesség nélküli nyugodt válasza eloszlatott minden aggodalmat, folytatják a kvóta-javaslat tárgyalását, mintha egészen rendben volna az osztrák széna; de hát rendben van a magyar, az osztrák pedig rendbe jöhet, ez ne vegyen ki bennünket a sodrunkból.

Hogy van-e Ausztriában alkotmányválság, avagy nincs? Foglalkozzanak e kérdéssel a lapok, a kaszinók, a kávéházak, de arra, hogy hivatalosan tárgyaljuk, hogy ebben vagy abban a bekövetkező esetben a magyar kormány teendőit újra meg újra, erre semmi szükség. Elég az hozzá, hogy mi szárazon vagyunk, még csak a kisujjunk sem ázik meg!

De ami a dologban a legfigyelemreméltóbb: a megfordult koczka! Most Magyarország a bázis, a birodalom alapköve. A királyi palota jókor épül és akarjuk avagy nem, — pedig hogyan akaró — megírva látszik lenni a sors könyvében: *hogy az a palota nem hiába épül!*

A kínai forradalom.

— Express-tudósítás. —

Budapest, június 11.

A ma érkezett táviratokból mindenki meggyőződhetik, hogy a kínai események immár oda kezdenek fejlődni, hogy a legerélyesebb és leggyorsabb föllépés halaszthatatlan. Az idegeneket gyűlölő boxerek, a kiknek vezetői — úgy látszik — az anyacsászárné legtitkosabb gondolatait is megsejtik, a boxerek forradalma mind veszedelmesebb mérvet ölt. Peking és Tienstin egyformán veszélyeztetettnek látszik általuk. A harez, noha az külsőleg a kormány ellen irányul, alapjában csakis az „idegen ördököket” veszélyezteti.

A sárga faj kérelhetetlen ellensége a fehér fajnak. A boxerek hadának mindegy, hogy angolok vagy oroszok, amerikaiak vagy franaziák, belgák vagy németek állnak e velük szemben: ők az idegeneket el akarják pusztítani. A mi pedig a hatalmakat illeti, sajnos, úgy áll a dolog, hogy az angolok: az oroszok és francziák, — az amerikaiak: az angolok és japániak iránt bizalmatlanok, — együttvéve pedig mindnyájan bizalmatlanok a németek iránt, úgy hogy ez áthidalhatatlannak látszó féltékenykedéssel szemben igen kérdéses: sikerül-e a fehéreket a közös veszedelemmel szemben közös eljárásra bírni.

Távirataink a következőket jelentik:

London, jun. 11. A tienstin—pekingi vasuti vonalat idegen katonák állítják helyre páncélosvonatokra fölszerelt ágyuk védelme alatt. A mint evvel a munkával elkészülnek, 10.000 főnyi mindentéle nemzetiségű katonaságot küldenek ki Peking megszállására. Egy kozákesapat tegnap földérető szoiigá-

latra ment Tiencsin környékére, miközben néhány ezer benszülött, puskákkal, lándzsákkal és kardokkal fölfegyverkezve, rájuk támadt. A kozákok a támadókra löttek és néhányat megöltek közülök. Egy orosz hadnagy megsebesült. A zavargások már Niucsvangra is kiterjedtek, a hol az üzletforgalom pang.

Tiencsin, jun. 11. A Hansa és Hertha német cirkálóhajók legénysége Takuba érkezett. Ide pedig 50 főnyi angol és 30 főnyi orosz csapat érkezett.

Pekingi jelentések szerint ott a helyzet nagyon válságos. Segédesapatok kiküldése sürögösen szükségesnek látszik. Nics tábornok azt a parancsot kapta, hogy védelmezze meg a vasutat és ha lehet, kergesse szét erőszak nélkül a boxereket. A tábornokot komolyan megrótták a fölkelők megölése miatt. 1500 embere visszatért Lutaiba, a többiek követni fogják őket. Csili alkirálya arra kérte a császári udvart, hogy az idegen hatalmasságoknak engedjék meg a vasut használatát, mert különben komoly zavargások kitörése elkerülhetetlen volna. A boxerek mozgalma Sarszi tartományban is terjed. Jangtumon túl állítólag 1000 boxer van utban azzal a szándékkal, hogy vagy bekerítik Nics tábornokot, vagy idevonulnak. Hír szerint Nics tábornok csapatainak egy része Jangtumon túl harezba keveredett a boxerekkel. Egy kínai ember, a ki Masesiopuból gyalog érkezett ide, azt jelenti, hogy a vasut Huanghutól Lofáig, körülbelül 33 mértföldnyire, teljesen el van pusztítva. Pénteken éjjel 111 francia tengerészkatona érkezett ide egy ágyuval.

Az első vonattal, a mely Pekingbe indult, 650 főnyi angol katonaság utazott oda Fremantle vezetése alatt, továbbá 100 amerikai, 40 olasz és 25 osztrák-magyar katona. A csapatok egy Hotch-kis ágyut és néhány más ágyut vittek magukkal. Egy másik vonat 600 főnyi orosz, angol, japán és francia katonaságot vitt Pekingbe.

London, június 11. A kínai lázadást, ha teljesen egyöntetű eljárást követnének a nagyhatalmak, valószínűleg csirájában elfojtanak. Peking és Tiencsin fenyegetve vannak, de mindkét városban a nagyhatalmak vegyes helyőrséget állítottak fel. A csapatok zömét az angolok állítják. Tiencsinben 75 osztrák és magyar matróz is közreműködik a Zenta hajóról. Tegnap két vonattal indultak a matrózok gyorstüzelő ágyúkkal Tiencsinből Pekingbe, dacára a kínai tiltakozásnak.

Szerkesztői üzenetek.

Serao Matild szerkesztői üzenetei a Mattino különlegességei. A nápolyi nagy hirlapot Serao Matild férje szerkeszti és a jeles író az üzenetek rovatában valóságos Pythia szerepét játsza. Tanácsokat ad mindenféle babona dologban. Így például felel arra, hogy milyen drágakövet viseljenek a gyermekek születési hónapjuk szerint.

Január: onyx. Február: szafir. Márczius: chrysolith. Október: gyémánt. Serao Matild hisz a gonosz szemben, fél a péntektől, szerencsehozónak tartja a tekenősbékát. Üdvös mátká ajándék, szerinte, az opál, a mely hűséget jelent. A nápolyi felfogásokra élénk világosságot vetnek az üzenetek. Például:

- Aki atyját gyászolja, több hónapig ne mutakozzék a kórzon.
- Kisasszonynak születésnapjára nem szabad virágot küldeni.
- Iskolán kívül a tanár férfi és tartozik tanítványait előbb köszönteni.
- Nincs oly erőltető foglalkozás, amely miatt a tisztaság mellőzhető lenne.
- Minthogy ön diák és nem is nápolyi, bátran lakhatik egy idősebb hölgnél.
- Pénzt kínálni egy állás elnyerhetése végett, erkölestelen dolog.
- A férj távollétében nem illik a feleséget látogatni, ha ez még nagyon fiatal.
- A nyilvánosságban a férj inkább

az anyósának szentelje magát, mint a feleségnek.

— Menyasszonya nővérel szemben mindig tartózkodó legyen.

— Fiatal ember, a ki színházi páholyban félvilági hölgygyel mutatkozik, elveszt a korrektség hírét.

— Szabad egy nőt anyakönyvvezetőnél nőül venni, ha már mással egyháziilag megesküdött, de ez nem szép dolog.

— Ha az imádó az utczán fütyül, feleljen neki, de óvatosan.

— Frivol dolog 13 éves leánnyal szerelemről beszélni.

— Ne bántsát hát az apácákat; van elég más nő a világon.

— Platói szerelem férfi és nő között nincs.

— Levezetni urakkal, akár unokafivérrel, akár nem, mindig veszélyes.

— Tizenégy éves és szerelmi bánatból öngyilkos akar lenni? Egyék fagyaltot.

— Elhagyta a galád ember? Legjobb bosszu, ha most az illető közvetlen fölleválójával szüri össze a levét.

A völegényt és a menyasszonyt na gyon inti Serao Matild a bizalmaskodástól. — A hozomány összegére nézve is ad tanácsot:

— Ha 4000 lira évi jövedelme van, legfőlebb 20.000 lirát igényelhet.

— Gyászban a kendőzés tilos.

— Nevetséges fiatal korban hosszunyelű lorgnont viselni.

— Templomban csak bizonyos távolságban illik hölgyeket köszönteni.

— Hajadonoknak soha sem szabad karját fölajláni, férjes asszonyoknak csak nagyon ritkán.

— Aki bálban maga mutatkozik be egy kisasszonynak, tökfilkó.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, június 11.

Roberts lord Pretória megszállása után valószínűleg újból hosszabb szünetet fog tartani.

Indokolja ezt először rendkívül gyors előnyomulása Bloemfonteinből Kroonstadton át Pretóriáig. A csapatok ugyszólván szünetlenül éjjel-nappal mentek és ebben az erőfeszítésben természetesen kimerültek. Időt kell tehát engedni nekik arra, hogy összeszedjék magukat; rendbe kell hozni továbbá az élelmezési vonalakat és alkalmasint a lóállomány is kiegészítésre szorul.

Másodszor nagyon fontos körülmény, hogy az angol hadsereg a háború új változata előtt áll. A nagy háború alighanem véget ért és kezdődik a kis háború, a guerilla-harez, ezernyi láthatatlan veszedelmével, váratlan meglepetéseivel, a melyek ellen rendes hadsereg alig képes sikeresen küzdeni. Ha a burok tényleg rászánják magukat a hadviselésnek erre a nemére, úgy Angolország még sok-sok vér- és pénzáldozat előtt áll.

Roberts lord mostan a keleten és nyugaton fekvő csapatait akarja Transzválba hozni, hogy a tulerővel agyonnyomjon minden ellenállást. Buller Natalban már megindult Pretória felé és ez idő szerint az oranje-transzvál-natali határon áll seregével. Methuen lord nyugatról szintén közeledik a derékhadhoz. A harezteri tudósítások darab ideig valószínűleg csak ennek a két tábornoknak a műveletéről fognak szólani.

Legujabb értesüléseink a következők:

London, június 11. A Reuter-ügynökség jelenti Ganspleiből: Buller tábornok hadereje elindult északkelet felé és Transzvál és Oranje határan ütött táborn. Nyolcz mértföldet mentek, mire ellentállásra bukkantak. Mikor azonban az angolok nehéz tüzésége akcióba lépett, a burok visszavonultak. Később a Gasplei előtt emelkedő hegyháton ismét ellentálltak a burok.

London, június 11. A Daily Express jelenti Prasoból (Aranypart) 9-iki kelettel:

A főhadiszállás, a törzskar és a fölmentő hadoszlop tegnap délután ideérkezett és most fele uton van Kumaszi felé. A hadoszlop négy nap alatt hatvan mértföldnyi utat tett.

Irodalom.

(Négy hasznos könyv. Az országos gazda-szövetkezeteket épen most szervezik országszerte. E szövetkezeteknek az a céljuk, hogy a termelők és fogyasztók közvetlenül érintkezve egymással, a termelők biztos fogyasztó közönséget és jobb árakat nyerjenek, — a fogyasztó közönség pedig hamisítatlan és olcsóbb tápszerekhez és terményekhez juthasson. Ez alkalomból négy becses könyvre hívjuk fel gazdáink figyelmét, nevezetesen:

I. „A kendertermelés és áztatás“;

II. „A szarvasmarha tenyésztése és hasznosítása“;

III. „Hogyan védekezzünk a szőlő ellenlétségei és betegségei ellen?“;

IV. „A juhtenyésztés alapvonalai“

ezimű művekre, melyek közül a II-vel jelölt két kötetből áll s különös tekintettel van a teigazdaságra és teljesen kész alapszabálytervezettel szolgál a falusi tejszövetkezetek részére.

A kendertermelésnél nagy szerepet játszik a talaj minősége és mivélése, a vetés, a vetés ápolása, a kór és a magkender aratása, áztatása, törése és tilóása, mert ezek től függ a kender értékesítése.

A szarvasmarha tenyésztésre nagy fontosságú a szarvasmarha természetrajzának, fajainak, apaállatjainak, a tenyésztés körüli eljárásnak, az állatok gondozásának, a takarmányozásnak, trágyatermelésnek, tenyésztés jármosjóság nevelésnek az ismerete. A II-vel jelölt könyv nemcsak mindezekre nézve alapos utmutatást nyújt, hanem a tejképződés, tejkézelés, lefölözés, vajkészítés, tej és turó értékesítés titkaiba is beavat. Ez pedig gazdáinkra és termelőinkre nézve már azért is nagyon fontos, mert a magyar vajkereskedelemnek biztos és jó piaczai vannak a nyugati államokban, a hol nagy a kereslet a jó és finom áru után. Mind a két művet Sierbán János írta, a ki a gazdaság terén szaktekintély s e művekben tapasztalatainak és tudásának a javát bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére.

A III-al jelölt művet készséggel ajánljuk a szőlőmivéléssel foglalkozók figyelmébe. A könnyen érthető modorban írt könyv szerzője: István Gazda (Rombay Dezső), a nép kedvelt gazdasági írója. Főbb ezime a következők: A filoxera. — Védekezés a filoxera ellen. — A szőlőnek futóhomokba való ültetése. Amerikai szőlőfajták. — Telepítési költség. — A peronoszpora. — Lisztharmat. — Szőlőmoly. — A pajor. — A sárgaság. — Káros-e a méh a szőlőben?

„A juhtenyésztés alapvonalai“ ezimű művet Monostori Károly tanár írta. A népies gazdasági irodalom terén több mint negyed század óta működő szerző ezen művében velős rövidséggel ismerteti a tenyésztés tárgyát képező juhajtákat, azok okszerű szaporítását s gyapjában, tejben, husban való hasznosítását. E munka a magyar szakirodalomban egyetlen, modernebb ilyenmü dolgozat s már ezért is igen figyelemre méltó.

A rendkívül hasznos s minden gazdára nélkülözhetetlen, ábrákkal gazdagon ellátott műveket a Franklin-Társulat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) a „Falusi könyvtár“-ban adta ki s minden könyvkereskedés utján megrendelhető.

„A kendertermelés és áztatás“ ára 1 korona.

„A szarvasmarha tenyésztése és hasznosítása“ két kötetben 2 korona.

„Hogyan védekezzünk a szőlő ellenlétségei és betegségei ellen“ és „A juhtenyésztés alapvonalai“ ára 1—1 korona.

Vizsgák a debreczeni ev. ref. népiskolákban.

A debreczeni ev. ref. egyház fiú- és leányiskoláinak 1899-1900. tanévet berekesztő vizsgái következő helyen és időben fognak megtartani:

A) A nagytemplomban. Június hó 18-án délelőtt Eötvös-utcai fiúiskola II. osztály, tanító Dávid Mihály; délután Mester-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító Lada Sándor. 19-én délelőtt egyháztéri leányiskola V. VI. osztály, tanító Sáfár László; délután egyháztéri leányiskola I. II. osztály, tanító Kálmán Lajosné. 20-án délelőtt Eötvös-utcai fiúiskola I. II. osztály, tanító Szécsényi István; délután Eötvös-utcai leányiskola III. osztály, tanító Kanizsai Endréné. 21-én délelőtt Rákóczi-utcai leányiskola IV. osztály, tanító Szemere Lajosné; délután Mester-utcai leányiskola I. II. osztály, tan. Simon István. 22-én délelőtt Eötvös-utcai fiúiskola III. osztály, tanító Kanizsai Endre; délután Eötvös-utcai leányiskola II. osztály, tanító Eöry Mária. 23-án délelőtt Eötvös-utcai leányiskola I. osztály, Szabó Vilma; délután Csapó-külvárosi fiúiskola V. VI. osztály, tanító Komlósi Imre.

B) A kistemplomban. Június hó 18-án délelőtt Csapó-utcai fiúiskola IV. osztály, tanító Dávid Sándor; délután Csapó-utcai fiúiskola VI. osztály, tanító Káposztás Imre. 19-én délelőtt Miklós-utcai leányiskola IV. osztály, tanító Zong János; délután Hatvan-külvárosi leányiskola III. IV. osztály, tanító Kiss András. 20-án délelőtt Hatvan-külvárosi fiúiskola I. II. osztály, tanító Szabó Péter; délután Hatvan-külvárosi fiúiskola IV. V. osztály, tanító Szentjóbí Kálmán. 21-én délelőtt Csapó-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító Szemere Lajos; délután Csapó-utcai leányiskola V. VI. osztály, tanító Nagy Károly. 22-én délelőtt Hatvan-külvárosi leányiskola I. II. osztály, tanító Tóth Teréz; délután Csapó-utcai fiúiskola V. osztály, tanító Nagy Imre. 23-án délelőtt Hatvan-külvárosi fiúiskola II. III. osztály, tanító Szőke János; délután Miklós-utcai leányiskola I. II. osztály, tanító Konrád Mária.

C) A Kossuth-utcai templomban. Június 18-án délelőtt Kossuth-utcai leányiskola III. IV. osztály, tanító Boros Ferencz; délután Csapó-külvárosi leányiskola I. osztály, tanító Tóth Károly. 19-én délelőtt Csapó-külvárosi fiúiskola I. II. osztály, tanító Kiss Lajos; délután Csapó-külvárosi leányiskola III. IV. osztály, tanító Gáll Józsefné. 20-án délelőtt csapókerti leányiskola I. II. III. osztály, tanító Kalmár Ignác; délután Csapó-külvárosi leányiskola II. osztály, tanító Makovicska G. né. 21-én délelőtt Kossuth-utcai fiúiskola I. osztály, tanító Szendi Lajos; délután Kossuth-utcai fiúiskola II. osztály, tanító Demjén Lajos. 22-én délelőtt Kossuth-utcai fiúiskola III. osztály, tanító Csúrka István; délután Kossuth-utcai fiúiskola V. osztály, tanító Tassi Miklós. 23-án délelőtt Kossuth-utcai fiúiskola IV. osztály, tanító Szabó László; délután csapókerti fiúiskola I. II. III. osztály, tanító Veres Gyula.

D) Az ispotályi templomban. Június hó 18-án délelőtt ispotályi leányiskola V., VI. osztály, tanító Herczeg János. 18-án délután ispotályi fiúiskola IV. osztály, tanító Horkay Lajos. 19-én délelőtt Teleky-utcai fiúiskola I. osztály, tanító Ökrös István. 19-én délután ispotályi fiúiskola II. osztály, tanító Kerékgyáró József. 20-án délelőtt ispotályi fiúiskola I. osztály, tanító Barcza Barna. 20-án délután Vigkedvü Mihály-utcai leányiskola I., II. osztály, tanító Katona Julia. 21-én délelőtt ispotályi-utcai I., II. osztály, tanító Juhász Jolán. 21-én délután Teleky-utcai fiúiskola III. osztály, tanító Papp Ignác. 22-én délelőtt Vigkedvü Mihály-utcai leányiskola III. osztály, tanító Háló Sándor. 23-án délelőtt ispotályi kisdudóvá leányiskola, óvónő Nagy Ida.

E) A főiskolában elhelyezett osztályok. Június hó 28-án délelőtt gyakorló iskola, tanító Kiss György. 28-án délután I. ső el. osztály, tanító Czirják Béla. 29-én délelőtt

IV. elemi osztály, tanító Csighy Andor. 29-én délután II. osztály, tanító Papp Lajos. 30-án délelőtt III. osztály, tanító Szabó Lajos. A vizsgák helye: a főiskola oratoriuma; kezdete délelőtt 9, délután 3 és fél órakor.

Az utcai iskolák vizsgáinak kezdete délelőtt 9, délután 3 és fél órakor.

Az évzáró hálaadó istentisztelet június hó 16-án délelőtt 8 órakor lesz. Oly módon, hogy a fiú-osztályok a kistemplomban, a leány-osztályok a nagytemplomban jelennek meg.

Az ismétlő iskolák közvizsgái június hó 17-én délelőtt a vasárnapi istentisztelet után, saját termeikben lesznek.

Június 24-én délelőtt 11-12 óráig, délután 5-6 óráig az ev. ref. vallásu iparos tanulók vallás-vizsgái lesznek megtartva, saját tantermeikben.

Mely vizsgákon való megjelenésre és az évzáró isteni tiszteletre való részvételre az érdekelt szülőket és a t. cz. tanügybarátokat tisztelettel meghívja:

Debreczen, 1900. június hó.

A debreczeni ev. ref. egyház előljárósága.

Nyári recept.

Itt a nyár, a fürdő-szezon,
Gyorsan el, ki merre lát!
Nagy a hőség, rekkenőség,
Fő az ember, mint a rák.
Ischlbe, vagy Ostendébe
Gyorsan vágat a vonat,
Kurszalónok terraszáról
Muzsikaszó hívogat.

Itt az idő bepakkolni
A sok kalapskatulyát,
S a kit bánt a csusz, az asztma,
Kezdje már el a kurát.
Delelőn a fürdő-szezon,
Tátra, Füred, Herkules —
Ne törődjék senki azzal
Szezon után, hogy mi lesz.

A fürdőkön minden megvan,
A mit csak szem, száj kíván,
Jóbarátot lel az asszony
S udvarlót a leány.
Este s reggel a tó partján
Ezer pletykát sug a nád,
Holdkórosnak pedig ott a
Holdtüttötte esplanád . . .

Fenyves erdők enyhe árnya . . .
Méla forrás-csobogás . . .
Annyi komfort — szeri-száma —
Nosza — tessék — kell-e más?
Fürdőre hát, itt a szezon!
S baj lesz, a ki elmarad,
Megkérdi a szomszédnője:
Hol töltötte a nyarat? . . .

Jusszuf.

HIREK.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Árvay Géza nyíregyházi törvényszéki aljegyzőt a debreczeni törvényszékhez áthelyezte.

— **Az első párbajtárgyalás a debreczeni járásbírósnál.** Az új bünvádi perrendtartás értelmében a párbajok egy része a járásbíró hatáskörébe tartozik. A debreczeni kir. járásbíró előtt tegnap volt az első párbajtárgyalás. Ferenczy Lajos büntető járásbíró előtt folyt le a tárgyalás. Király Tibor végzett gazdaság volt a vádlott, ki ez év január havában Hunyor László honvéddhadnaggyal egy kávéházi összeszólalkozásból kifolyólag kardpárbajt vívtak, melynél Király Tibor jobbkarján súlyosabb természetű sérülést szenvedett, míg Hunyor könnyű lapos vágást kapott. A járásbírósg

Király Tibort a párviadal vétségében a btkv. 296. §-a alapján bűnösnek mondotta ki s 3 napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős, amennyiben vádlott, valamint az ügyészség megbízottja, Gillányi Arthur, megnyugodtak.

— **Kun Bertalan papi jubileuma.** E hónap 10-ikén volt 50 esztendeje annak, hogy Kun Bertalan ev. ref. püspököt a miskolci lelkesítésre megválasztották. A ritka jubileumot nagy fényvel ünnepelte meg a miskolci ev. ref. hitközség. Délelőtt a püspök a templomban istentiszteletet végzett s asután fogadta a tisztelgő küldöttségeket, köztük szülőfalvának, Felső-Nyárádnak a küldöttségét is, melyet Csurgay Árpád körjegyző vezetett. Este a miskolci daloskör szerenádott az ősz püspök tiszteletére.

— **Hűségért halál.** Mélyen megható az a kis történet, melynek színhelye a Hűvelyes-u. 4. sz. házban játszódott le. Beke Imre városi kiadónál szolgált Szilágyi Ágnes kabai illetőségű 19 éves eselédleány. A leány szorgalmas, jóra való volt s gazdája családját rendkívül megszerette. A család szintén ragaszkodott a hűséges eselédhez s nem is úgy tekintették, mint szolgálót. A napokban a leány odahaza volt. Anyja azt ajánlotta neki, mondjon fel, mert idehaza a takarás-kor szükség lesz rá. A leány kijelentette anyjának, inkább meghal, de ő hűséges gazdáját el nem hagyja. A leány, ahogy hazakerkezett, elmondotta gazdasszonyának mit kíván az anyja, de ő nem hagyja el őket. Tegnap reggel a leány anyja bejött Debreczenbe s leánya nevében felmondott. A leány a déli órákban ezt megtudta, lement a pinczébe, hol egy üveg sósav állott, melyet svábbogarak irtására használtak; egy esését teletöltött s kiitta. Sikoltására gazdája s az udvarbeliek elősiettek. A leányt Beke Imre a szobába vitette, előhívatta dr. Tüdős Kálmán, dr. Sárváry Gyula orvosokat, de segíteni nem tudtak, mert a sósav olyan erővel hatott, hogy a szerencsétlen leány három órai kínlás után meghalt. Megkérdezték a leánytól, mért követte el az öngyilkosságot. Alig hallható hangon röviden azt válaszolta:

— *Nem akartam innen elmenni; anyám ölt meg!*

A hűséges eselédet gazdája költségén temetik el lakásáról.

— **A Petőfi-Dalkör zászlója.** A Petőfi-Dalkör zászlóját megszemléltük közelebbről és épen most, midőn a magyar ipar pártolása és fejlesztése hangzik az országban, fokozott örömmel győződünk meg azon rég óhajtott valóról, hogy ma már nem szükség a külföldre vándorolnunk oly deliát művekért sem, aminők még nem régen is hazánkban csak ritkaságszámba mentek. Ebből azt következtetjük, hogy ha akarja a magyar ember, úgy tud ipart pártolni és tud ipart művelni és ezen az egyszerű összeható törekvésen fordul meg az a nagy eszme, az a régi vágy, hogy hazánkban saját ipara legyen. Talán nagy Petőfink szelleme is szívesebben lengi körül e zászlót, tudva, hogy minden ízében magyar, mert magyar a motívuma, magyar a tervezője, magyar a tüfeszője, magyar az ötvösmunka és magyar kereskedő: Kardos László a készítője, kinek műintézetéből nem az első ilyen értékes műtárgy került ki, mely a magyar ipar előrehaladását, fejlődését fényesen igazolja. A zászló Kardos László Kossuth-utcai üzletének kirakatában pár napig megtekinthető.

— **Esküvő.** A Magyar testvérek zenekarának legifjabb tagja, Magyary Lajos tegnap esküdött az ev. ref. nagytemplomban örök hűséget Jónás Matildnak. Az eskütést Bélteky Lajos s. lelkész végezte. A násznép — elől egy lovasról vezetve — hosszú kocsi

sorban vonult végig a főúton. Az esküvő után az örömszülők lakásán lakodalmom volt, mely reggelig tartott.

— **Hegedüs miniszter tanulóársai között.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter — mint említettük — e hó 28-án Kolozsavára érkezik, egy napot ott tölt s onnan indul székelyföldi útjára, melyhez méltán fűznek az erdélyrészi érdekeltek szép reményeket. Hegedüs miniszter ezt az alkalmat arra is fel fogja használni, hogy június 29-én Kolozsavárott találkozzék egykori tanulóársaiival, a kikkel harminczöt esztendővel ezelőtt tett érettségi vizsgát a kolozsvári ev. ref. kollégiumban. Az iskola ünnepélyességgel készül fogadni a kereskedelemügyi minisztert, egykori tanulóját.

— **Jövő heti bűnügyi végtárgyalások** 1900-ik év június hó 13-án, *szódon*: Szóke Sándor ellen, zsarolás büntetvéért; Balogh Sándor ellen, erőszakos nemi közösülés büntetvéért; Fazekas József ellen, lopás büntetvéért s véttségéért. Június hó 15-én, *pénteken*: Marádi Bálint ellen, erőszakos nemi közösülés bünt. kísérlete; Marádi Bálint ellen, lopás büntetvéért. Ugyanaznap ítélethirdetések.

— **Sirkőfelállítás.** A debreczeni szintársulat elhunyt ifjú tagja, Serfőzy Zseni sirkővének felállításáról a következő sorokat kaptuk Nyiregyházáról:

Tekintetes Szerkesztőség!

Néhaj Rubos Árpádné, szül. Serfőzy Zseni asszony halálának évfordulóján, folyó hó 9-én d. u. 5 órakor tartottuk meg az adakozásból létrejött sirkő felállításának szomorú ünnepét.

Ez alkalommal nagy közönség gyűlt össze a sir körül, a debreczeni szintársulat összes tagjaival együtt.

A nyiregyházi dalárda bevezető gyászdala után Szaesvay Sándor megható szavakkal emlékezett meg az elhunytól és hálás köszönetét fejezte ki a szintársulat nevében azoknak, kik a sirkő létrehozásán fáradoztak, valamint a nemesszívű adakozóknak.

Ez után a szintársulat összes férfi tagjai elénekelték Szotyori Nagy Károly gyászdalát, melylyel a gyászünnep véget ér.

Az egész aktus igen megható módon folyt le, — dacára annak, hogy volt a szintársulat tagjai közül olyan is, ki távollétével tündökölt, — és sokaknak esillogott köny a szemében.

Az emlékkő tiszta fekete márványból készült, rajta e felirattal:

„Rubos Árpádné, szül. Serfőzy Zseni 1875. szeptember 23. † 1899. június 8-án. Játszott... ha keble vértett, szive fájt, játszóársul hívta a halált“.

Koszorukat tettek a sirra: az elhunyt fivére, Serfőzy György; a szintársulat „A felejtethetlennék“ feliratos szalaggal és a Tanay pár...és...azonkívül más senki.

Nyiregyháza, 1900. június 10.

Tisztelettel
Bartha István.

— **Tizennégy éves öngyilkos.** A héten már a negyedik öngyilkosságról adunk hírt olvasóinknak. Ezúttal egy gyermekleány dobta el magát az életet. *Malatinszki Ferencz* szüreszabónál szolgált a gyermek — *Hegymegi Juliánna*. Ma reggel 5 órakor felkelt, kitakarította a konyhát, — aztán elült. Távolléte feltűnt, keresték s egy óra múlva meg is találták a padláson halva. Fejkendőjére felakasztotta magát. Mi készítette a végzetes lépésre, nem tudni. Írást, miből esetleg tettének okát meg lehetne tudni, nem hagyott hátra. Hulláját a kórházba szállították.

— **A felmondási idő szabályozása.** Ausztriában nyilvánosságra hozták a törvényjavaslatot, amely a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyát szabályozza.

A törvényjavaslat kimondja, hogy a felmondási időt szerződésileg se lehet 14 napnál rövidebbre szabni, félévi szolgálat után pedig nem lehet az rövidebb egy hónapnál. A felmondásnak mindenkor a hó 15-én vagy utolsóján kell történni. Ha valamely kereskedő segédet csak ideiglenes kiegészítőül fogadnak fel, akkor arra az esetre, ha egy hónapnál tovább nem szolgál, egy heti felmondási idő köthető ki. Tizezernél több lakossal bíró városokra nézve a kereskedelmi miniszter elrendelheti, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a felmondási idő alatt minden héten egy-két napon át az állás keresésére, illetményeinek csonkítása nélkül, egy-két óra engedendő.

— **A Debreczeni Dalegyet t. működő tagjait** felkérjük, hogy a ma este tartandó rendes gyakorlati órán teljes számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1900. június 12. Az elnökség.

— **Vizsgálati rend a debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében** 1899/1900-ik iskolai év végén. A nagytiszteletű s tekintetes igazgatótanács 1900. év május hó 1-én 515. szám alatt hozott határozata értelmében a debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében a folyó iskolai évet záró vizsgálatok a következő rendben tartatnak: 1. Az elemi leányiskolában: június hó 15-én délelőtt az 1. ső, délután a 2-ik. június hó 16-án délelőtt a 3-ik, délután a 4. dik osztály vizsgálat. 2. A felső leányiskolában: június hó 18-án az 1. ső, 19-én a 2-dik, 20-án a 3-dik, 21-én a 4-dik, 22-én az 5-ik, 23-án a 6-dik osztály vizsgálat. 3. A tanítónőképzésében: június hó 25-én a 3-dik osztály vizsgálat. 4. Magántanulók vizsgálat: június hó 18-án az elemi iskolai magántanulók szóbeli vizsgálat; június hó 25-én a felsőbb leányiskolai s tanítónőképzésben magántanulók írásbeli, június hó 26-án, esetleg 27-én szóbeli vizsgálat. A vizsgálatok kezdete délelőtt 9, — délután 3 óra. Június hó 17-én délután 4 1/2 órakor iskolai évet záró ünnep. A magánvizsgálatot tevők írásbeli dolgozataikat a magyar nyelvből, német nyelvből, mennyiségtanból, illetőleg a francia nyelvből, továbbá rajzaikat, kézimunkáikat magukkal hozni s a vizsgáló bizottságnak bemutatni kötelesek. Az írásbeli vizsgálatra a magántanulók író- és rajzeszközökkel felszerelve jelenjenek meg. Az elemi és felsőbb leányiskolák vizsgálatára, az iskolai évet záró ünnepre a t. cz. szülők, az érdeklődő közönséget, — a tanítónőképzés vizsgálatára csak a szülőket vagy gyámokat, mint közvetlen érdekelteket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Ártetés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósága területén a múlt hó folyamán felépített sertesvész megszűnván, az e miatt elrendelt zárlat mai napon feloldott, a forgalmi korlátozások megszüntetettek és a sertesvásárok az új vásártéren megtartása 1900. évi június hó 11-től kezdődőleg engedélyeztetett. Debreczen, 1900. évi június hó 9. A városi tanács.

— **Vizsgálati rend Debreczen szab. kir. város iparos tanoncz iskolájában** a tiz hónapos tanfolyamon az 1899-1900 ik iskolai év végén. a) A közhasznú ismeretekből. (Naponként délután 6—8 óráig.) A főiskolában június 21-én III. osztály B és D, II. oszt. A és B. — 22-én II. oszt. C és D, I. oszt. A és E. A Baresay háznál június 21-én I. oszt. C és D. — Előkészítő oszt. A és C. 22-én III. oszt. A és C. 23-án II. oszt. E és F. — I. oszt. F és a vegyes csoport. A róm. kath. fiúiskolában június 22-én I. oszt. B. — Előkészítő oszt. B csoport. b) A rajzból. (Délelőtt 9—11 óráig) Június 24-én a főiskolában III. oszt. A. — II. oszt. A és B. — I. oszt. B és G. A Baresay-háznál III. oszt. C és E. — II. oszt. C és E (délután 3—5 ig) a főiskolában III. oszt. B. — I. oszt. A, C, D és E. A Baresay-háznál III. oszt. D, F és G. — II. oszt. F és G. A Pacsirta-utczán II. oszt. D. — I. oszt. F csoport.

— **Pszt.** Ezen a nyelven diskurál a kávéházi élet publikuma — a pinczérről. Ezt a pinczérrel kívül még csak a mopszlik értik. Míud a

kettőt hozzászoktatták: a mopszlit korbácsossal, a pinczért borralóval. Mert a kávéházi publikum némely része azt hiszi, hogy a pinczérről a borraló fejében — mopszli nyelven kell érintkezni. Annak el kell tűrni ezt a megszólítást: pszt! Hát el is tűrik és csak néha itt-ott akadnak önérzetes pinczér lelkek, akik emberi mivoltukra hivatkozva tiltakoznak. Most is jelentenek ilyen mozgalmat — a pszt ellen. A kolozsvári pinczerek elhatározták, hogy lehetőleg kiküszöböljék ezt a rájuk nézve sértő és különben is minden szempontból elítélendő, csunya szokást. Mozgalmat indítottak meg, hogy a közönségnek tudomására hozzák azt az elhatározásukat, mely szerint a pinczegésre többé nem reagálnak s a pinczegő vendéget ignorálva, nem szolgálgják ki. Meg fogják kérni a vendégeket, hogy nevükön szólítsák őket vagy kopogtassanak az asztalon s így jelezzék kivánságukat: A pinczereknek ebben a kérdésben igazuk van, mert a pinczegés tényleg egyike a legizléstelenebb szokásoknak, amelyről azonban a nagyközönség ekkép — ha talán nehezen is — le fog tenni.

— **Kiderült apagyilkosság.** Hajdu-Bagoson nagy szenzációt keltett ez évi február hó 21-én, hogy Varga János jómódu parasztagdát agyonlőve találták. A csendőrség azóta szorgalmasan kutatja a tettest, a kit végre tegnap éjjel sikerült kideríteni. Varga Jánost a tulajdon gyermeke hasonló nevű fia lőtte agyon. A csendőrök azonnal letartóztatták az apagyilkost, a ki töredelmesen vallotta be iszonyu bűnét.

— **Pestvármegye tegnapi közgyűlésén** az alispáni jelentés megemlékezett Hegedüs Jánosné, szül. Miskey Borbála elhalálozásáról, kinek koporsójára a törvényhatóság koszorút helyezett. Hegedüsne a pestmegyei székhez várnagyának a felesége volt s midőn Hentzi bombáztatni kezdette Pestet, az asszony egyedül maradt a megyeház épületében s azt előbb ő maga és néhány hajdu, majd később a segítségül kért egy szakasz honvéd mentette meg a leégéstől. E hősiességét tizenöt napon át folytatta az erőselekkü uriasasszony.

— **Kérelem.** Alulírott bizottság az iparosmester urakat, pénztintézeteket, általában az iparos tanonczok oktatása iránt érdeklődőket tisztelettel keresi meg s kéri fel, hogy Debreczen sz. kir. város azon tanonczainak, kik a 10 hónapos tanfolyamon jó magaviselet, rendes iskolába járás és szorgalom mellett jó tanulási eredményt tanusítottak, anyagi megjutalma zárára a nemes város által költségvetésileg előirányozott összeghez kegyes adományokkal járuljanak. Adományukat folyó évi június hó 20-ig Dóczy Gedeon iparos tanoncziskola igazgatóhoz méltóztatassanak küldeni. Debreczen, 1900. május hó. Az iparos tanoncziskola felügyelő bizottsága.

— **A megcsalt férj bosszúja.** Véres gyilkosság történt Szvinicza községben. Tegnapelőtt virradóra összezuzott koponyával találták meg Draguneszku János feleségét és ennek szeretőjét, Petruzsín Iliát. Draguneszku János halázzal foglalkozik az Al-Dunán. Egész héten távol volt hazulról s csak vasárnapokon szokott otthon lenni. Felesége, a férj távolléte alatt, viszonyt folytatott Petruzsín Iliával. Mikor a férje meghallotta, hogy felesége őt megcsalja, elhatározta, hogy véget vet a dolognak. Tegnapelőtt éjjel váratlanul haza ment. Magával vitte testvérét, Draguneszku Iliát is. Mikor az udvarba értek, a férj testvérét az ablakhoz állította egy doronggal, maga pedig be akart menni a szobába. Az ajtó azonban zárva volt. Hosszas zörgetésre az asszony kinyitotta az ajtót, de ebben a pillanatban egy iszonyu jajkiáltás hallatszott kívülről. Petruzsín Iliá ugyanis, ki az éjszakát az asszonytól töltötte, az ablakon keresztül akart menekülni, miközben a fiatalabb Draguneszku akkora csapást mért a fejére, hogy holtan terült el a földön. Az asszony erre menekülni akart, de férje elkapta s addig verte fejbe, míg összeesett és meghalt. A két Draguneszku ekkor visszament a halázzatanyára. Mikor meghallották, hogy a csend-

örök keresik őket, át akartak szökni Szerbiába, de a határon elfogták őket és átadták a csendőrségnek.

— **Tanárok és kereskedők.** Érdekes panasz érkezett a közoktatásügyi miniszterium útján a szegedi kir. tanfelügyelőséghez. Csongrádon a közelmúltban háborúság ütött ki a tanárok és a kereskedők között. A háborúságot a kereskedők indították meg a miatt, hogy a tanárok egyéb állami hivatalnokokkal egyetértve, fogyasztási szövetkezetet létesítettek. Bármire is van most szükségük az állami tisztviselőknek és a tanároknak, szükségleteiket mindenkor a saját szövetkezetükben szerzik be, miáltal érzékeny kárt szenvednek a csongrádi kereskedők. Nemrégiben aztán a kereskedők egyesültek a tanári szövetkezet megbuktatására. Manőverüket azzal kezdték, hogy feljelentették a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azt a két tanárt, a kik, mint pénztárnok és mint titkárok működnek a szövetkezet élén. Azt kérdezik a kereskedők a minisztertől, hogy összeegyeztetőnek találja-e a tanári állás méltóságával azt, hogy a tanár egyben szatócskodjon is. A följelentés most érkezett meg a szegedi kir. tanfelügyelőhöz. Tergina Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő a tanári karnak kelt védelmére és a szatócsok ellen foglalt állást. Ugy terjesztette föl a miniszterhez a kereskedők följelentését, hogy azt aligha veszik egyáltalán tárgyalás alá. A tanfelügyelő helyesli, hogy a csongrádi tanárok érdekeik biztosítására szövetkezetet létesítsenek és csak dícsérettel szól a tanárokról, a kik a szövetkezet vezetését a kezükbe vették. Csongrádon most nagy érdeklődéssel várják a miniszteri döntést.

x **Egy előkelő életbiztosító társaság** városunkban megbízható és befolyásos **főügynököt** keres, egy megyei **főügynökség** vezetésére. Ovadékképes urak vagy cézék sziveskedjenek ajánlataikat „Cz. S.” jellegével a kiadóhivatalhoz címezni.

— **Komédiás dráma.** Megrázó eset történt a minap a tirlemonti cirkuszban. Egy amerikai társaság tartott ott előadásokat s az egyik számban, valószínűleg romantikus hajlamainak engedve, közreműködött egy grónyörű szép tirlemonti asszony is. Főadata az volt, hogy egy pamlagon nyugodva, az orrán üveggömböket balanczíroztasson, a melyeken d'Alembert műlövész próbálta ki az ügyességét. Többször sikerült is neki az üveggömböt lelőni. A minap este az asszony ismét mozdulatlanul fektet a pamlagon s várta a pillanatot, a mikor d'Alembert célozni kezd. Egyszer csak meglátta a nézők között a férjét, a kinek fogalma sem volt róla, hogy a felesége hol tölti az estét. A szerencsétlen asszony az ijedtségtől önkénytelenül föl akart kelni. Ebben a pillanatban csattant el a puskára vasza s a golyó, a helyett, hogy az üveggömböt érte volna, az asszony agyveletébe furódott. A kórházba vitték, ahol most a halállal vívódik.

— **Darányi miniszter Karczagon.** Folyó hó 17-én Darányi földmivelésügyi miniszter Karczaga megye meglátogatni a Debreczenből odahelyezett földmives iskolát. A fogadtatásra nagyban készülnek s mint értesülünk, Márkus Jenő jóhirű derék debreczeni vendéglőst kérték fel egy 260 terítékű bankett rendezésére, illetve elkészítésére.

— **Tizenkét éves gyilkos.** N.-Károlyban Strausz Róza libaárusnő 3 éves kis fiát Gyoma Gergely 12 éves parasztfiu agyonlőtte. Mikor Gyomát kérdezték, hogy miért lőtte le a kis gyereket, azt felelte, hogy ki nem állhatja a zsidókat s nem tetszett neki a gyerekeknek a görbe orra. A golyó a szerencsétlen fiucsának a bal fülén ment be s a jobb fülön jött ki.

— **Elpusztult szőlők.** Nagy jégverés pusztított f. hó 9-én Váczott és környékén. Öt órától hatig szakadatlanul hullott a jég s elpusztította a váczin kívül Pene, Rád, Duka, Vác-Hartyán, Dunakesz, Göd és

Szód határait. A szőlőkben nem maradt még levél sem a vesszőkön s ezeket is a jég darabokra tördelte, úgy, hogy még a jövőre sem lehet a szőlővesszőknek hasznát venni. Tönkretette a jég a gyümölcsfákat, valamint a gabonát és a most fejlődő kukoriczát is. A földeket még órák múlva is 20—30 ezenti méter vastagságu jégmező borította.

x **Egy teljesen új 150 forintos Helical Premier kerékpár** 90 forintért azonnal **eladó.** Czim a kiadóhivatalban.

— **Jégvihar emberhalállal.** A banyamegyei Siklós község fölött szombaton nagy jégvihar vonult el. A jég nagy kárt tett a szőlőkben és a vetésekben s emberhalált is okozott. Grabics Györgyné siklósi lakosnő ugyanis a határban szederfalevelet szedgetett, mikor meglepte a vihar. Egy hid alá vonult a vihar elől, de a hegyekről lerohanó vízár elsodorta és elvitte magával a Csukma-pusztáig, ahol holtan fogták ki a vízből.

— **Nyolcvankét éves vőlegény.** A kecskeméti anyakönyvvezető hivatalos szobájában két öreg ember jelent meg tegnap délelőtt. Egy nő és egy férfi. A férfi Szücs József meggörnyedett hátú öreg ember, a nyolcvankettedik esztendő taponna. A menyasszonya László Rózalia — négy évvel fiatalabb a vőlegénynél. Most töltötte be a hetvennyolczadik esztendőt. Ez a két ember azért kereste fel az anyakönyvvezetőt, hogy adja össze őket annak rendje és módja szerint. Az anyakönyvvezető magára veszi a nemzetiszínű szalagot, felolvassa az új pár előtt a szokásos formulákat, kérdéseket intéz hozzájuk, mint a hogy a törvény előírja. És ez a két öreg ember egymásra tekint. Szemökbe megjelenik valami hidegűlő láng, a mely oly igen-igen hasonlatos a téli napsugárhoz. Azután átadják nekik a stemplis irást, mely tanuskodik, hogy ők most már férj és feleség. Haza tipegnek s mátló fogva Szücs Józsefnének hívják majd László Rózáliát. Valami véghetetlen szomorúság lepi meg az ember szívét, ha ezt a két boldog embert látja. Ötvenkilenc éve megszokták egymás arcát, ötvenkilenc év alatt hozzászoktak ahhoz, hogy megvénülnek. Egész kis regény ennek az öreg párnak az élettörténete. A férfi huszonhárom éves volt, a leány még csak tizenkilenc, mikor megszerették egymást. De nem lett belőlük még sem férj és feleség, mert szegények voltak. Attól féltek, hogy csekély keresetükből nem tudnak majd megélni. — És vártak jobb időkre. Vártak hatvan évig. És most megesküdtek. A várva várt jobb idő ugyan még most sem jött el, de a vőlegény betegeskedett. Attól féltek, hogy Szücs József elmegy, itt hagyja ezt a szegény világot. Hát fölmentek az anyakönyvvezetőhöz: adja össze őket.

— **A kórház hiénája.** Valóságos réme a magyarországi kórházaknak Kerék Károly új-malomsoki lakos. A munkaerős férfi mindennemű betegségek ürügye alatt a kórházakba ápolás végett fölveteti magát, hol egy ideig olesó ellátásra tesz szert, míg turpisága ki nem sül. Az ellátási költségek természetesen az országos betegápolási alap terhére iratnak, így a munkakerülő esavargó az államnak tetemes kárt okoz. Hogy e visszaéléseit tovább ne üzhesse, a belügyminiszter körrendeletileg értesítette a törvényhatóságokat, hogy ha netán hatóságuk területén fekvő valamelyik kórházba jelentkeznék, úgy akkor Győrvarmegyébe, illetőségi községébe haladéktalanul tolonczoltassák.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

Budapest, jun. 12. A képviselőház mai ülésében több interpellációt intéztek el, melyek közül érdekesebb Széll Kálmán válasza Molnár Jánosnak a mérki ev. ref. templom ügyében.

Kijelenti Széll Kálmán, hogy a szolgabíró a miniszter utasítása szerint járt el.

Molnár válaszában panasolja, hogy a ref. templom helye csak nyolcz méternyire van a katolikus templomtól.

Széll Kálmán: Hát baj ez? Felekezeti béke legyen s ne ilyen türelmetlenség! (Zajos tetszés.)

Ezután Wlassics válaszolt a keresztletérés ügyében. A gyalázatos merénylőt elítéli, de visszautasítja Molnár vallási türelmetlenségét, melylyel a felekezeti villongást szítja. Az ilyesmitől irtózáttal fordul el. (Taps, éljenzés)

Molnár válaszára Wlassics miniszter feleli: Ebben az országban nem engedjük meg felekezeti türelmetlenséggel megmélyezni a közéletet. (Taps.) A választ egyhangulag elfogadták.

Rátkay szerdán fog interpellálni a Kossuth-szobor ügyében.

Szombaton szünet előtt lesz az utolsó ülés.

Ujabb összeférhetlenségi ügyek.

Budapest, június 12. Kolozsvárról összeférhetlenségi bejelentések érkeztek a képviselőházhoz Heltai Ferencz, Weisz Berthold, Béli László, Sándor József, László Mihály és Hegedüs Lóránt ellen.

Tisza István Nagyváradon.

Budapest, június 12. Tisza István Nagyváradon a „Magyar Szó”-nak Bánffy névvel kapcsolatosan megindított protestáns agitációja ellen fog nyilatkozni.

Megfejtett álmok.

Freud Zsigmond dr. könyvet írt arról, hogyan kell az álmokat megfejteni. Ha nem volna annyira híres, hát nevetnének rajta, de így a filozofusok vakargatják a fejüket, hogy minderre csak most jöttek rá: „Be fogom bizonyítani — írja a tudós, — hogy van egy lélektani technika, amelylyel az álmokat meg lehet fejteni s e technika alkalmazásával az álom észszerű lelki képnek bizonyul, amely az ébrenlétnék lelki világába tökéletesen beleilleszkedik.

Mi tehát az álom?

„Vad, kiméletlen, önző és meleg, őseredeti, a szellemi tehetségektől egyáltalában nem függő képzelőtehetsége lényünknek, amely nappal nem tudott érvényesülni.”

Nappal sokkal többet gondolunk, mint amennyit beszélünk, sokkal többet mondunk, mint amennyit teszünk. Az a sok magunkba fojtott eszme, eltakart szándék, éjjel kezd meg munkáját, amikor a szervek pihenni akarnak, de már fáradtak s nem tudnak ellentállni a csábításnak, az a sok káromkodás, szitkozódás, titkos vágy s el nem árult reménykedés, az éjszaka csöndjében akár „napvilágra” ébredni. Csak nappal vagyunk intelligensek, jól nevelt fiai hazánknek, éjszaka emberekké leszünk, akik kiabálnak, ha fáj nekik valami, akik káromkodnak, hiszen úgy sem hallja senki. Az éj titkosos leple alatt gyónunk meg mindent, ami a szívünket nyomja, amit nappal hiába vágyakoztunk elmondani vagy megtenni. Azért mondja a tudós, hogy „az álom vágyaink teljesedése.”

Nem azt mondjuk el álmainkban, amit nappal már elmondtunk, hanem azt, ami bensőnk mélyén szundikált, a titkos, öntudatos, vagy öntudatlan sejtéseket, amiket ébrenlétünkben a nevelés, társadalmi állás, intelligencia

tartott féken. Minden ember belül más, mint amilyennek kívülről mutatkozik. Álmokban lepattannak a békák, s vagyunk, amik vagyunk.

Az előtt az álmokat titokzatos, földöntúli megmagyarázhatatlan dolgoknak tartották, démonok, ördögök, halottak és elevenek csak úgy kavarták össze-vissza. Ezeket a jelenségeket az egyén ismerete nélkül megmagyarázni hiábavaló fáradság volna. Freud elég óvatos s a feltevésnél nem megy tovább, nem is vállalkozik arra, hogy az emberiség álmaikat le stenografálja, de azt már bebizonyította, hogy szervi működés van az álomban. Ő a gyermekekből akar az apára, az álomból az indító okra következtetni s logikája egészen helyes. De egy francia tudós mondta, hogy ő inkább hisz a bornyusult létezésében, mint a világúrt kitöltő éterében, amelynek rezgéseit három kötetes munkájában bebizonyította. Így vannak már ezek a tudósok, nem maguknak irnak.

Érdekes a különböző álmok megmagyarázása. Például csak egyet említünk. Gyakran megtörténik velünk, hogy azt álmodjuk, hogy a város legnépesebb utcáján szűz meztelenül járkálunk Reggel, az a kaland eszünkbe jut, elszégyeljük magunkat. Freud ezt akként magyarázza, hogy az emberek valaha tényleg paradicsomi módon öltözködtek, s minthogy bizonyos tulajdonságok örökösben benne maradnak az emberben, ennek az emléke is öntudatlanul a kulturától leigázva ott van az emberi gondolkodás legmélyén. Ha ettől a nyügtől felszabadul a gondolat, alakjait meztelenül setáltatja, szerepelteti akár csak a paradicsomban.

Az álmok nimbusa is oda van tehát, mint olyan sok más szép dolog. És ezentúl az udvarlóknak vigyázniok kell, nehogy azt mondják valami heves bók közepette:

— Kisasszony, maga olyan, mint egy álom!

Mert még illetlenkedésnek találják venni a hölgyek. (v.)

KÜLÖNFÉLÉK.

* Az illatok és bakteriumok. A szagok úgy keletkeznek, hogy a bakteriumok megbontják a rothadni képes szerves anyagokat s oly vegyületeket termelnek, amelyek szagot árasztanak. Hogy ez az állítás igaz, annak legnagyobb bizonyossága abban a kísérletben rejlik, amelyet Heder vegyész végzett. Különféle anyagokat, amilyen a humusz, trágya stb. beoltott külféle bacillusfajokkal és a keletkezett szagok mindig más és más tulajdonságuk lettek. Ez azt bizonyítja, hogy a szagot a bacillusok csinálják és független az anyagtól. Ebből az elvből kiindulva a bacillus praepollenst oltották be trágyába s annak kitűnő illata lett a kis bacillusok munkája által. A gyakorlatban ez a kísérlet annyiban érdekes, hogy a parfümgyártást megváltoztatja idővel, de a sajtótermelést sem hagyja érintetlenül. Ugyanis van olyan bacillus, melyik a legrosszabb szagu kvarglit át tudja alakítani élvezhető sajtú s a mellett, hogy a szagát elveszti, azt is ad neki. A parfümériában jelenleg a szerves savakat használják arra, hogy gyümölcs illatokat állítsanak elő. Ezek a folyadékok maguk élvezhetetlenek s csupán az illatuk emlékeztet a gyümölcsre, azért igyekeznek a bakteriumokat kihasználni a vegyészek, mert ezek annyira képesek átalkotni az anyagokat, hogy gyümölcsízeket lehetnek velük mesterséges uton készíteni lezuzott szőlőtörkölyből, szilvalekvárból, szőlővaló cseles gyümölcshulladékokból.

* Másfél órán át birkozott a berlini Wintergartenben a bajor Hitzler a hollandus Berggel. Négy ízben csaptak össze 15—15 perces mérkőzésre, de sehogy sem bírták egymást legyőzni. A szünetekkel együtt másfél órán át tartott az eldöntetlen dula-kodás. A dolog nyitja az, hogy Hitzler és Berg együtt trenirozzák magukat és nagyon is ismerik egymás fortélyát. Párisban három órahosszat birkóztak eredmény nélkül.

* Levelek Ferencz József földre. Rómából írják: Az esetre, ha sikerülne a nyár folyamán az abruzzói herceggel, ki éjszaksarki útján a telet tudvalevőleg a Ferencz József földön töltötte, érintkezésbe lépni, akkor a hercegnék a levelek és levelezőlapok olyan tömegét fogják kézbesíteni, hogy egész élete sem volna elég arra, hogy mind elolvassa. A postaküldeményeket egyelőre a christiániai olasz konzul veszi át és a nyár folyamán egy ezethalászhajó kísérletet tesz, hogy a postaszákokat a hercegnék kézbesítse. Eddig 72,000 levél gyűlt össze a világ minden részéből. Legtöbb persze Olaszországból.

* Ötletek. Aki nem felejt, az igazán szeretett; az emlékezet hűsége a szív értékének legbiztosabb záloga. (Guizot.)

A szerelemben valakit birni — semmi. A boldogság az önmagunk megadásában rejlik. (Ifj. Dumas.)

A lelket megújítják a nagy betegségek. A szellem gyógyulása pedig éppen oly kellemes, mint a testé. (D'Annunzio.)

Ugyan mennyi van egy mindig a nyilvánosság előtt szereplő férfuban a komédiásból? (Alfred de Vigny.)

Rendesen úgy van, hogy a magánember többször csalódik, mint hazudik. A nyilvánosság embere többször hazudik, mint csalódik. (Valtour.)

Vannak pillanatok, amikor a lovak vezetőkocsisaikat és a népek az ő kormányzóikat. (Valtour.)

REGÉNY.

A világ szíve.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

12.

Elaggott ember volt, világos színű vásonruhában, haja és hosszú szakállja hófehér volt, orra pedig hajlott, akárcsak a sólyom csőre. Tüzes szeme úgy látszott, mintha belefürödnék abba, a kire nézett s olvasna a legtitkosabb gondolatokban is.

Üdvözöllek testvér, szólított meg anyanyelvünkön, melyet azonban idegenes kiejtéssel és előttem ismeretlen szókkal keverve beszélt. Mi jót hoztál? Azután rám nézett egy darabig és csendes hangon kérdez: Mondjad, testvér, nem beteg a szíved?

Nos, uram, ezeknek a szavaknak hallatára — melyeknek jelentőségét jól ismered — annyira elálmélkodtam, hogy majd hátra estem az ócska lépcsőn, de mégis csak összeszedtem magamat s a titkos jelszóval tettem kísérletet. És ime! válaszolt rá. Megadtam neki a második jelt, a harmadikat, a negyediket, egészen a tizenkettőig és ő mindenikre válaszolt, bár nem egészen olyan módon, a mint hogy azt mi szoktuk. Szünetet tartottam s ő megszólított:

A szentség küszöbét lépted át, testvér, lépjél be és borulj le az oltár elé.

Én azonban fejemet ráztam, mert nem tehettem eleget felszólításának. Intézett aztán még hozzám más és más jeleket és érthetetlen szavakat, de én bizony nem tudtam felelni rájuk.

Tudsz valamit, szót, de még csak lábánál állasz annak a pyramisnak, melynek tetejéről én a csillagokat figyelem s az örökkévaló tűzben melengetem kezeimet.

— Senki sem tud többet a mi rendünkben, uram, — felelém, — ha csak az nem, a ki rangban legelső miköztünk.

— Hát magasabb ranguk is vannak köztetek? — kérdez mohón, de hirtelen megállott s körülnézvé, a nélkül, hogy válaszomra várt volna, folytatá. — Bánat van a te szívedben, óh gyermeke a Szívnék s halálos betegtől jöttél. Nézzünk hát azután ezekről a dolgokról talán szót ejthetünk még később.

— Először, uram, fogadd el, a mit

hoztam neked, — szólék és lábaihoz tettem a kosarat.

— Testvér adja az ajándékot, — válaszolt — s mi több, ezen az elhagyatott helyen az eleség mindig szívesen látott vendég. Jöszte lányom és vedd át, a mit ez az idegen hozott.

Szavaira egy hölgy jött ki a boltzatok alól. Épen mint apja, finom szövetű, de kissé viseltes fehér ruhába volt öltözve. Ránéztem és szent igaz, uram, hogy kevés híján majd másodízben is hanyatt nem vágódtam, oly nagy volt annak a lánynak szépsége, hogy szívem vízzé vált látásától. Soha még álomban sem láttam, asszonytól született asszonyban olyan szépet.

— Folytasd a történetet, Molas, folytatd. Mi köze van egy lány szépségének a Szív dolgával? — kérdelem bosszusan.

— Nem tudom, uram, — felelé, — de úgy hiszem, hogy a női szépséggel minden összefügg, a mi csak a földön történik. — Így szólván, tovább folytatá:

— A hölgy, kinek neve Maya volt, futólag végig nézett rajtam s átvette a kosarat. Lementünk a terrasra s én elbámultam feleségem baját az orvosnak, jobban mondva állítólagos orvosnak s kértem, jöjjön el a faluba, hátha tudna segíteni rajta.

Zibabay, mert ez volt az agastyán neve, szó nélkül végig hallgatott, aztán egy fűrtöt vett elé a magammal vitt hajból s egy nem messze égő tűzhöz menvén, pár szálat felibe dobott s megvíváztta, mint zsugorodik és ég össze.

— Hiábavaló fáradság volna, testvérem — szóló kedvetlenül, — mert látom, hogy a feleséged már nincs az élők között. Mikor kint beszélgettünk a kapualban, már akkor éreztem, hogy lelke elszállott mellettünk, de a mig el nem égettem ezt a pár szálat hajából, nem tudtam biztosan, hogy az ő lelke-e az, mely továszállott, avagy más valakié.

— Meg kell pedig itt mondjam, uram, hogy a mint utólagosan értesültem, feleségem az alkonyatnak ugyanabban az órájában hunyt el, a melyben Zibabay az általam leírt jelenségekből azt gyanította. Az is lehet, hogy képessége volt a szellemlátásra s tényleg látta a lelket, én bizony nem tudom.

Bármint volt is, mikor igyen hallottam beszélni, nem kételkedtem szavainak igaz voltában, mert bensőmben valami sugallat megerősíté azokat, hanem eltakartam arcomat s hangosan sirni kezdtem keserű fájdalemamban.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Természetes

PARÁDI ARSEN

és vastartalmú könnyen emészthető

GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: sápkór, vérszegénység ellen, női betegségeknek, ideg- és bőrbajoknál, valamint görvélykoros esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,

uradalmi felügyelősege Parád.

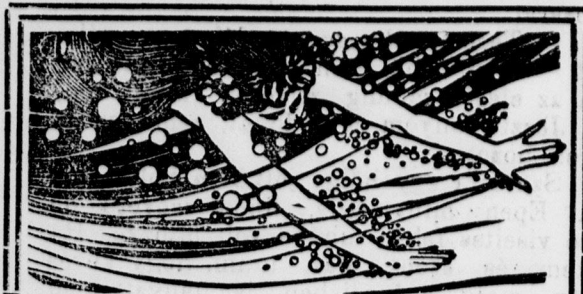
Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postállomásaira 5 korona 80 filléret bérmentesen szállít a

Főraktár: **Édeskuty L.** Budapest

cs. és kir. udvari szállító.

V., Erzsébet-tér 8 szám.

Kapható minden gyógytárban és megbízható fűszerkereskedésben.

Herzog Metternich-féle
KÖNIGSWARTI
RICHARD-FORRÁS

A világ legkitünőbb asztali vize.

Természetes szénsavdús tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcszörppel vagy likőrrel való keverésre. Feltűnő gyógyhatású emésztési zavaroknál, ugyintén a légeső és húg-hólyag idült hurutos bántalmánál.

Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult.

Kapható helyben

Geréby Fülöp utódai

uraknál, mint főraktárosoknál

és minden jobb vendéglőben

Országos főraktár és iroda

BUDAPEST, VIII., József-körút 9. sz.

HEYDEN TÁPANYAGA
(NÄHRSTOFF HEYDEN)

egy feltárt fehérje, mely az emésztési szervektől függetlenül kiválóan táplál

Előnyös erősítő és tápláló

gyengélkedők, gyermekek, szoptató nők, vérszegény, lábadozó és sovány egyének részére, valamint testi és szellemi kimerültségénél.

Étvágygerjesztő.

Kapható gyógyszerárak és gyógyszerüzletekben
— Heyden vegyészeti gyára Radebeul—Drezda.

Iglófürdő.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-oderbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyőfürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengeség, légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, üdülők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdővad május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóvadban tetemes árleendőség. Fürdőorvos **Dr. Neubauer Lajos.** Posta és távirat állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló, vagy Budapest-Ruttka-Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdőigazgatóság
Iglófürdőben.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottmány a Debreczenben — Varga-utczán és Szent-Anna-utca sarkán — **ujjonnan emelendő két omeletes kegyesrendű rendháznak** 141.322 kor. 88 fillérre, azaz Egyszáznegyvenegyezer háromszázhuszonkét korona 88 fillérre előirányzott **összes építési munkák tárgyában** ezzel nyilvános pályázatot hirdet, melyre a zárt és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **folyó évi június hó 30 án déli 12 óráig** Méltóságos és tőtisztelendő dr. Wolafka Nándor választott püspök urnál Debreczenben benyújtandók.

Távirati és későbbben érkező ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

Bánatpénz fejében a fennjelölt határidőre dr. Wolafka Nándor ur ő Méltóságánál az ajánlat szerinti építési összeg 5%-a, azaz öt százaléka teendő le, akár készpénzben, akár valamely debreczeni pénzintézet betétkönyve alakjában, akár pedig állami letétekre alkalmas óvadékképes értékpapirokban, mely utóbbiak a hivatalosan jegyzett árfolyam mellett, de semmi esetre sem névértéken felül fognak számításba vétetni.

A rendház tervei és költségvetése a debreczeni róm. katolikus plébániahivatalban megtekinthetők, illetve hat korona lefizetése mellett ugyanott megszerezhetők.

A költségvetés végösszegével szemben felajánlott engedmény vagy esetleg követelt felülfizetés az ajánlatban százalékokban fejezendő, még pedig számokkal és betűkkel kiírva.

Azon esetre, ha a költségvetésből az ajánlattevő nézete szerint az építés teljes és szakszerű végrehajtásához szükséges egyes munkanemek kimaradtak volna, tartozik az ajánlattevő ezen munkák költségét is ajánlatában kitüntetni; ellenesetben ebbeli esetleges pótkövetelése nem fognak tekintetbe vétetni.

A rendház homlokzata általában a szintén ujonnan építendő róm. kath. főgmázium részére tervezett és ugyancsak dr. Wolafka Nándor ur ő Méltóságánál megtekinthető homlokzattal lesz egybehangzóan kiképzendő.

Az egyházközségi bizottmány azonban fentartja magának a jogot, hogy a homlokzat egyes részein kisebb módosításokat tehessen és hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson.

Kelt Debreczenben, 1900. június hó 9-én tartott egyházközségi gyűlésből

A debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottmány.

Az „Alsó-szabolcsi Tiszai ármentesítő Társulat Igazgatósága“ Debreczen.

265. szám
1900.

Árlejtési hirdetmény.

Az „Alsó szabolcsi Tiszai ármentesítő Társulat“ által a Debreczen Széchényi utca 46. számú telkén emelendő társulati székház felépítéséhez szükséges föld, kőműves, burkolat, elhelyező, kőfaragó, vas, ács, eszerpédő, bádogos, asztalos, lakatos, mázó, üveges, szobafestő, kárpitos, szobrász, kályhás, vízvezeték, csatornázás, berendezés elkészítése, illetve szállítására, úgy a telken levő régi épület bontására a következő feltételek mellett ezzel

nyilvános árlejtés hirdettetik.

1. Az ajánlat az **összes munkákra**, vagy **egyes munkacsoportokra**, vagy egyenként **külön-külön** bármely munkára tehető.

2. A készítenő munkákra vonatkozó tervezet és költségvetés pályázók által megtekinthetők, kik ajánlatukat a kitett egységárak alapján az azokra vonatkozó árendemény avagy felülfizetés mellett százalékban kifejezve, megtehetik.

3. Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **folyó évi július hó 2-án déli 12 óráig a társulat Igazgatóságához** Debreczen, Széchényi-utca 1. szám nyújtandók be.

4. Később érkezett, távirati uton küldött, avagy pedig utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

5. Ajánlattevő vállalkozók tartoznak a szerződési általános feltételek 6. §-ának határozatai szerint az előirányzott összeg 5%-át bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy óvadékképes papirokban a társulat pénztáránál letenni és az erről szölvő nyugtát az ajánlatához csatolni. A bánatpénz az ajánlatához is csatolható.

6. Az építési bizottság fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül szabadon választ, esetleg az ajánlatok mellőzésével a munkák biztosítása iránt más uton intézkedik.

7. A munkálatra vonatkozó tervezet, általános és részletes feltételek a társulat főmérnökénél tekinthetők meg, ugyanott a hivatalos órák alatt a szükséges felvilágosítások megszerezhetők.

8. Az ajánlatnak tartalmazni kell az ajánlattevő abbeli nyilatkozatát, hogy az építési terveket, az előmeretét, költségvetést, az általános és részletes feltételeket, a helyi viszonyokat teljesen ösmeri és ennek elősmerésül a vállalati általános és részletes feltételek minden ajánlattevő vállalkozó által előzetesen aláírandók.

9. A beadott ajánlatok a kiküldött építő Bizottság által f. évi július hó 3-án délután 4 órakor fognak a társulat műszaki irodájában nyilvánosan felbontatni.

10. Az ajánlatokról az építkezési Bizottság végérvényesen határoz, az esetleg elfogadott ajánlatok alapján vállalkozókkal a szerződést azonnal megkötö, az el nem fogadott ajánlatok mellett beadott bánatpénzek 14 nap alatt az ajánlattevőknek visszaadatnak.

Kelt Debreczen, 1900. évi június hó 11-én

a társulati igazgatóság.